

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

2. juli 2013

J.nr. 2676/1955-1007

Ref. BJH

KOMITESAG

Komitésag - Rammenotat om forslag fra EU-kommissionen om forordning der implementerer direktiv 2009/125/EF med hensyn til at fastlægge krav til ovne, kogeplader og emhætter

KOM nr. (foreligger ikke), af <måned> 2013.

1. Resumé

Kommissionen har den 6. juni 2013 fremlagt et forslag til forordning om energieffektivitetskrav til ovne, kogeplader og emhætter. Forslaget er et led i udmøntningen af ecodesigndirektivet, som er et rammedirektiv, der har til formål at reducere energirelaterede produkters miljøpåvirkning og nedbringe deres energiforbrug. Forslaget forventes sat til afstemning i den regulerende komité for energieffektivitet efter forskriftsproceduren med kontrol den 11. juli 2013. Forslaget stiller krav til ovne, kogeplader og emhætters energiforbrug. Forslaget vurderes at have positive energi- og klimamæssige konsekvenser som følge af de omfattede produkters lavere energiforbrug, når de anvendes. Forslaget vil medføre statsfinansielle konsekvenser til markedsovervågning og markedskontrol. Disse omkostninger dækkes inden for Klima-, Energi- og Bygningsministeriets bevillingsmæssige rammer. Forslaget vurderes at have en positiv effekt på samfundsøkonomien og forventes ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde for erhvervslivet. Regeringen er generelt positiv over for Kommissionens forslag og agter derfor at stemme for forslaget.

2. Baggrund

EU-Kommissionen har den 6. juni 2013 fremsendt et forslag til kommissionsforordning om krav til ovne, kogeplader og emhætter, som markedsføres på det indre marked. Forordningen stiller krav til det maksimale energiforbrug, som forskellige typer af produkter må forbruge, når de anvendes, samt for emhætternes vedkommende krav til standbyforbrug og belysningsniveau.

Forslaget forventes at blive sat til afstemning i ”den regulerende komité for energieffektivitet” den 11. juli 2013. Afstemningen foretages i overensstemmelse med forskriftsproceduren med kontrol. Vedtagelse af forslaget i ”den regulerende komite for energieffektivitet” kræver kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Forslaget har til formål at begrænse EU's energiforbrug til opvarmning og tilberedning af mad samt udsugning af stegeos og damp i boliger. Baggrunden er et EU-studie, der viser, at energiforbruget fra ovne, kogeplader og emhætter kan reduceres ved at stille krav til deres energieffektivitet. Sideløbende med krav om ecodesign forventes der indført krav om energimærkning i henhold til energimærkningsdirektivet.

Kommissionen anfører i den medfølgende konsekvensvurdering, at ovnes, kogepladers og emhætters energiforbrug uden indgreb på EU-plan vil stige fra 755 PJ (petajoule) i 2010 til 779 PJ i 2020. Den forventede kombinerede effekt af de foreslåede krav til ecodesign og energimærkning er årlige energibesparelser i EU på 27 PJ i 2020 stigende til 60 PJ i 2030 i forhold til situationen uden krav.

Kravene indføres i tre trin i hhv. 2014, 2016 og 2018. For ingen af produkternes vedkommende vurderes kravene at være særligt skrappe. De foreslåede krav er kortfattet beskrevet nedenfor for de tre produktgrupper:

Krav til ovne

Forslaget omfatter gas- og eldrevne ovne til husholdninger. Undtaget fra forslaget er bærbare ovne, mikrobølgeovne og små ovne, dvs. ovne mindre end 120 mm i højden og 250 mm i dybde og bredde.

Energieffektiviteten skal opgives som et energieffektivitetsindeks (EEI) ved både konventionel opvarmning og luftvarme.

Kravene til energieffektivitetsindekset for hhv. el- og gas ovne er opgivet nedenfor:

- 2014: EEI skal være mindre end 146
- 2016: EEI skal være mindre end 121
- 2018: EEI skal være mindre end 96.

EU-kommissionen har identificeret, at de bedst tilgængelige produkter i dag har et energieffektivitetsindeks på hhv. 67 for gasovne og 63 for elovne.

Krav til kogeplader

Forslaget omfatter elektriske kogeplader og gaskogeplader. Blandt elektriske kogeplader skelnes mellem masseplader, plader med strålingsvarme (glaskeramisk) og induktionskogeplader. Sidstnævnte type er ifølge Kommissionens studier typisk 10-15 % mere energieffektive end de andre typer. Undtaget fra forslaget er inddækkede gasblus, som typisk bruges i professionelle køkkener.

For elkogeplader er kravene i det foreliggende udkast til ecodesignforordning baseret på måling af energiforbruget til kogning af et kilo vand.

For gaskogeplader beregnes en energieffektivitet som forholdet mellem det teoretiske energiindhold i den forbrugte gas og den energi, som reelt bliver nyttiggjort. Dvs. jo bedre, renere og mere effektiv forbrænding, jo højere energieffektivitet (højere EE-værdi) har gasbluset.

Blandede kogesektioner med både gas og el bliver behandlet som to forskellige sektioner, der hver for sig skal overholde kravene.

Kravene er angivet nedenfor:

	Elkogeplader, maksimalt elforbrug (watt-timer)	Gasblus Mindste energieffektivitet (EE)
2014	210	53 %
2016	200	54 %
2018	195	55 %

Det vurderes, at kravet i 2018 til elkogeplader kan blive svært at overholde for traditionelle massekogeplader. Ingen af de andre typer af kogeplader vurderes at få problemer. I dag er kun ca. 13 % af kogepladerne i danske husstande er af denne type, og andelen er faldende.

Krav til emhætter

Forslaget omfatter emhætter med indbygget motor. Emhætternes energieffektivitet angives ved et energieffektivitetsindeks (EEI). Indekset bliver beregnet af en formel, hvor en række parametre indgår.

Den vigtigste er den såkaldte fluid-dynamiske energieffektivitet (FDE), dvs. hvor energieffektiv selve udsugningen er. Denne faktor beregnes ud fra luftmængde, tryk og energiforbrug i emhættens bedste driftspunkt. Dertil indregnes energiforbrug til belysning og eventuel styring.

Der stilles selvstændige krav til hver af de nævnte parametre.

Kravene til energieffektivitetsindekset (EEI) og den fluid-dynamiske effektivitet (FDE) for emhætter er opgivet nedenfor:

- 2014: EEI skal være mindre end 120 og FDE større end 3
- 2016: EEI skal være mindre end 110 og FDE større end 5
- 2018: EEI skal være mindre end 100 og FDE større end 8.

Kravene er lidt skrapere end i de tidligste forslag fra Kommissionen, men stadig forholdsvis slappe. Selv i 2018 vil kun en lille andel af emhætterne på det danske marked i dag blive ramt af kravene.

Endvidere stilles krav til elforbrug i standby og slukket tilstand samt krav om til belysningsniveauet, som skal være mindst 40 lux i gennemsnit på kogeområdet.

Endelig stilles krav om information, blandt andet til lysstyrke og til støjniveau.

Fælles krav

For alle produkterne er der krav til producenterne om at informere om, hvordan produkterne eller komponenter i dem kan vedligeholdes, adskilles og evt. genanvendes, herunder i forbindelse med bortskaffelse. Disse informationer samt energirelaterede informationer i sammenhæng med energikravene skal findes i produktdokumentation, i en instruktionsbog og på en frit tilgængelig hjemmeside stillet til rådighed af leverandøren eller dennes repræsentant.

Forslaget indeholder endvidere en bestemmelse om, at reguleringen skal revideres senest 1. juli 2020, blandt andet med henblik på at vurdere om der kan stilles krav til genanvendelse og genbrug af udstyret.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil i overensstemmelse med den valgte komité-procedure have mulighed for at udtale sig, efter at komitéen har stemt om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget til forordning er et led i udfyldelsen af ecodesigndirektivet og stiller krav til den type af produkter, der er omfattet af forslagets definitioner.

Kommissionen anfører, at hvis de enkelte medlemslande fastsætter nationale krav til de pågældende produkter, vil der være risiko for forskelligartede nationale bestemmelser og procedurer, som ikke stemmer overens på tværs af landegrænserne i EU. Dette vil resultere i barrierer for varenes fri bevægelighed inden for EU og unødige omkostninger for erhvervslivet. Sådanne regler må derfor have det samme indhold i EU. I overensstemmelse med nærhedsprincippet bør tiltag inden for området derfor gennemføres på fællesskabsniveau.

6. Gældende dansk ret

Der er i dag energimærkning af elbageovne. Energimærket indeholder oplysninger om ovnens energieffektivitet, energiforbruget ved hhv. traditionel opvarmning og varmluftsfunktion, ovnens volumen i liter, og hvorvidt ovnen er lille, mellemstor eller stor.

Der eksisterer ingen danske regler for ovnes, kogepladers og emhætters energiforbrug. Bygningsreglementet stiller dog krav om, at emhætten skal have regulerbar, mekanisk udsugning, afkast til det fri og tilstrækkelig effektivitet til at opfange de luftformige forureninger fra madlavningen. De foreslåede ecodesignkrav stiller ikke direkte krav til udsugningens effektivitet mht. at opfange forureninger.

Forslaget til forordning vil, hvis det vedtages, være direkte gældende i Danmark og skal ikke implementeres i dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Lovmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vil på statsligt niveau medføre mindre omkostninger til markedsovervågning og markedskontrol m.v., der dækkes inden for Klima-, Energi- og Bygningsministeriets bevillingsmæssige rammer. Forslaget medfører ikke administrative eller økonomiske omkostninger for regioner og kommuner.

Som følge af reduktion af det samlede danske energiforbrug skønnes forslaget at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser. Eventuelle prisstigninger på produkterne, som følger af producenternes meromkostninger til udvikling og produktion af produkter med lavere energiforbrug, vil, ifølge de analyser som EU-Kommissionen har ladet udarbejde, være mindre end de samfundsøkonomiske besparelser, der følger af et lavere energiforbrug i produkternes brugsfase. Ifølge EU-Kommissionens analyse vil forslaget således have positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

Det afledte afgiftstab af initiativet er ikke beregnet og ikke beskrevet i dette notat, da der er tale om en EU-sag, og da energieffektivisering af produkter vedrører den almindelige teknologiudvikling, jf. Finansministeriets princip herom.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Producenter af produkter, der er omfattet af dette forslag, skal dokumentere, at deres produkter overholder forslagens bestemmelser samt informere om udvalgte energimæssige og andre tekniske karakteristika. Dette vurderes imidlertid ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde i forhold til de dokumentations- og informationskrav, som producenter af ovne, kogeplader og emhætter allerede er omfattet af.

Beskyttelsesniveauet

Ecodesignforslaget stiller krav om lavere energiforbrug. Forslaget forventes at blive fulgt af krav til energimærkning, som vil fremme salget af de mest effektive produkter. Energibesparelserne i Danmark i forhold til "business as usual" vurderes af Energistyrelsen til 23 GWh/år (giga watt timer pr. år) fra 2020 for codesign og energimærkning til sammen jf. nedenstående tabel. Denne besparelse svarer til 0,07 % af det samlede danske elforbrug i 2011.

Produkt	Ecodesigneffekt GWh/år		Samlet effekt af Ecodesign og mærkning GWh/år	
	2020	2030	2020	2030
Emhætter	1	2	1	4
Bageovne husholdninger (inkl. gas)	5	10	10	23
Kogeplader husholdninger (el og gas)	7	11	12	26

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Klima-, Energi- og Bygningspolitik med frist den 5. juli. Der er indkommet følgende høringssvar:

FEHA Foreningen af producenter og importører af elektriske husholdningsapparater

FEHA udtrykker i et mundtligt høringssvar tilfredshed med at energimærkningen nu kommer og forudser ikke væsentlige omkostninger for leverandørerne som følge af de nye energimærknings- og codesignkrav. Dog undrer man sig over en kort implementeringstid. Reelt vil der sandsynligvis være et halvt år fra forordningen er publiceret til første trin af codesign og mærkning træder i kraft. Det bliver svært at få den tekniske dokumentation på plads på så kort tid.

Det Økologiske Råd

Udtrykker undren over et lavt ambitionsniveau set i forhold til omkostningerne ved CO₂-reduktioner på andre områder og over at niveauet i flere tilfældet er sænket i udkastet sammenlignet med tidligere dokumenter. Effektivitetskravene anbefales skærpet for både ovne og kogeplader og for emhætter anbefales at der indføres benchmark-værdier (information om bedste tilgængelige teknologi). Endvidere anbefales at forbruget af primær energi også skal fremgå af produktinformationen af hensyn til lettere sammenligning af forskellige energikilders udledning af drivhuseffekt.

Vedvarende Energi

Mener at DK især for ovne og kogeplader bør arbejde for at kravene til energieffektivitet bliver lagt højere end foreslået af Kommissionen. Endvidere ønskes bedre testmetoder for kogeplader og endelig udtrykkes støtte til høringssvar fra europæiske miljøorganisationer, derunder Inforse og ECOS, til Kommissionen.

Ud over de ovenfor nævnte forhold anbefaler høringssvarene fra NGO'erne at det skal være lettere at sammenligne forskellige energikilders primære energiforbrug, at testmetoden for kogeplader ændres til den metode, som var benyttet i tidligere udkast (derunder udkast fra 11. juni 2012) og at revisionen af forordningen fremskyndes til 2019.

B/S/H – BSH Bosch und Siemens Hausgeräte GmbH

Støtter den europæiske brancheforening CECED's kommentarer til kommissionens udkast. CECED Udtrykker støtte til at indføre (og revidere) såvel energimærkningskrav som ecodesignkrav for produktgrupperne, men ønsker en række ændringer. Trin 1 af indfasningen kommer før tidligt, der bør være et år. Endvidere har CECED og BSH ønsker om ændrede testmetoder for *ovne* og opbevaringsrum (til at holde mad varm) bør undtages fra reguleringen. Ecodesignkravene for *kogeplader* anbefales slækket for visse typer af gaskogesektioner og målemetoden bør ændres. Beregningen af kogesektioner med flere zoner er ikke klart defineret. For *emhætter* mener CECED at kravet i trin 3 er for ambitiøst for så vidt angår "built-under"-modeller, der ifølge CECED vil blive udfaset. Endelig anbefales større måletolerancer til myndighedernes tilsyn, end de foreslåede 5 %. Vedr. energimærkning ønskes kravene slækket for de forskellige klasser.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes, at der er principiel opbakning til de krav, som Kommissionen foreslår. Det forventes, at flere lande vil støtte forslag om at arbejde på at få krav til emhætters effektivitet i forhold til optag af luftbårne forureninger.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generelt positiv overfor Kommissionens forslag, men ser gerne, at der på længere sigt også stilles krav til emhætters effekt for så vidt angår optag af luftbårne forureninger,

og at der sikres såvel enkle og brugbare testprocedurer som fornuftige frister for reguleringens indfasning inklusiv første trin.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.